

FONS ESTEVE PUIG I PASQUAL DE L'ARXIU FOTOGRÀFIC DE L'ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA

Montserrat Rector i Blanch

Arxiu fotogràfic de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

1. Introducció

El fons Esteve Puig i Pasqual va arribar a l'Arxiu fotogràfic de Museus l'any 1990. Avui aquest arxiu forma part de l'Arxiu fotogràfic de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

Aquest fons va ser donat al MHCB¹ el 5 d'abril de 1965 per la vídua del senyor Puig, Consol López. La importància d'aquesta donació va ser reflectida a la premsa de l'època, *La Vanguardia* de l'onze de maig de 1965.

Consta d'uns tres mil negatius i positius estereoscòpics de vidre. Les imatges daten des de 1910 a 1930 aproximadament i són de pobles i ciutats de Catalunya i de l'Estat espanyol.

En aquesta ocasió i seguint la política d'incorporació de nous fons a la consulta, s'ha treballat la part que fa referència a Barcelona Ciutat, que són en total 964 positius i negatius.

Hem optat per treballar aquest fons perquè teníem les dades administratives suficients i per tant sabíem com estava la qüestió legal referent als drets.

En sabíem la procedència i per això vam poder contactar amb la filla, Roser Puig, que ens ha ajudat a tenir més informació.

Una petita descripció en forma de títol, a la tapa dels contenidors de les plaques, ens ha permès en molts casos identificar les imatges.

La temàtica sobre la Barcelona del primer quart de segle respon a la demanda dels consultors.

2. Esteve Puig Pasqual (1896-1964)

Esteve Puig era fill del metge de Gràcia i l'economia familiar li va permetre viure de renda fins a la guerra civil. Era soci del Centre Excursionista de Catalunya i assessor teatral de l'Orfeó Gracienc.

El seu tarannà inquiet el va portar a viatjar per tot Catalunya, per tot l'Estat espanyol i fins i tot a les colònies d'Àfrica, acompanyat de la seva gran afició que era la fotografia.

Durant més de vint anys va realitzar més de vuit mil fotografies, totes en plaques de vidre estereoscòpiques, que van estar emmagatzemades durant trenta anys a les golfes de casa seva a la plaça del Diamant de Gràcia. Malauradament, d'aquestes plaques només se'n van salvar, d'un aiguat, unes tres mil, que van ser les donades al MHCB l'any 1965.

Segons la filla del senyor Esteve, Roser Puig, el seu pare tenia el laboratori a la part baixa de la casa i alguns amics anaven a demanar consell fotogràfic sobre materials i tècniques que podien emprar.

També hem pogut saber que s'havia presentat a concursos fotogràfics. En dues de les capses on són guardades les plaques a la tapa està escrit "premiades".

La necessitat d'obtenir ingressos a casa el va obligar a posar-se a treballar i ho va fer de representant de ventalls japonesos fets a mà. Més tard va aconseguir d'entrar d'inspector a la Delegació d'Hisenda, cosa que li va canviar el caràcter i li va fer deixar la fotografia definitivament.

De tota manera ens ha deixat un conjunt important d'imatges documentals de l'època. Es pot dir que és la típica fotografia del viatger encuriós que retrata els monuments que va trobant i copsa també la gent de la terra i les escenes de carrer. Això dona un cert sentit antropològic a les imatges.

L'obra fotogràfica d'Esteve Puig ha estat exposada en dues ocasions:

"Museus i espais 1879-1935". Al Museu Tèxtil de la Indumentària. Barcelona, de maig a juny de 1991.

"Mallorca ahir". Fundació Barceló. Mallorca del 25 de setembre al 23 d'octubre de 1994.

S'ha fet també una publicació amb imatges d'altres fotògrafs, titulada "Balears ahir, una visió fotogràfica de les illes a començament de segle". Àmbit Serveis Editorials. Fundació Barceló i l'Ajuntament de Barcelona, 1995.

3. Característiques del fons

El fons, la part referent a Barcelona, està format per plaques de vidre estereoscòpiques de tres formats:

1. Plaques de 6 x 13 centímetres de les quals hi ha 626 negatius i 134 positius.

2. Plaques de 4.4 x 10.5 centímetres que consta de 163 negatius. Algunes d'aquestes plaques tenen imatges diferents a dreta i esquerra. S'han enregistrat amb un sol número, tot diferenciant la imatge de la dreta i la de l'esquerra amb una lletra (e = esquerra, d = dreta).

3. Plaques de 8.8 x 6.4 centímetres, només n'hi ha dues.

D'alguns dels negatius originals també hi ha positius amb vidre, extrets a partir de la matriu original. El resultat és que tenim dos documents diferents que contenen la mateixa imatge feta pel mateix autor. D'aquests positius que nosaltres n'hem dit duplicats s'han enregistrat i numerat amb números diferents que l'original i s'han inclòs dintre de la mateixa fitxa de catàleg.

No hi havia positius originals per la qual cosa s'han realitzat còpies de 18 x 24 amb paper plastificat per adjuntar a la fitxa de consulta.

4. Tractament del fons

Hem creat un llibre de registre específic per aquest fons que consta de sis assentaments: número d'inventari, suport, format, tipologia, estat de conservació i descripció.

La numeració és correlativa i s'ha col·locat al marge superior dret (amb retolador de color negre indeleble) en els casos en què el marge no estava impressionat o trencat.

El nivell de descripció és el catàleg. Les fitxes catalogràfiques estan formades per unitats arxivístiques simples (formades per una sola imatge) o per unitats arxivístiques compostes o reportatges que hem agrupat amb els següents criteris: mateix format, temàtica, tipologia i suport. A cada imatge, però, té un número de registre diferent.

Les fitxes descriptives han estat introduïdes a la base de dades documental anomenada BIMA.

La forma d'accés a la informació es fa a través dels diferents camps de la base de dades (autor, resum, títol, descriptors, etc.). Però el principal punt d'accés és el camp descriptor de matèries que ens permet recuperar la informació a través de les diferents representacions iconogràfiques que conté la imatge. Aquesta forma de recuperació ens ha permès no haver de classificar prèviament les imatges dintre del quadre de classificació que tenim a l'arxiu.

NOTES

1. Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona.